

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C58 – ECO6**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 3 december 2009

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de hernieuwing van het Limburgplan 3

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het aantal kmo's dat minder makkelijk aan kredieten geraakt 12

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de hernieuwing van het Limburgplan

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer de minister-president, op 22 juli heeft de Vlaamse Regering 673 miljoen euro uitgetrokken voor het Limburgplan met als doel tegen het eind van dit jaar de kloof te dichten die Limburg scheidt van het algemeen welzijns- en welvaartsniveau in Vlaanderen. De voornaamste doelstelling was de Limburgse werkloosheidsgraad terug te brengen naar het Vlaamse gemiddelde. Verder zouden ook nog enkele andere Limburgse achterstanden worden weggewerkt. Nu het plan op zijn laatste benen loopt, leek het mij nuttig om wat verduidelijking te vragen over de lopende zaken.

Ik ben een allochtone Limburger, ik ben geïmmigreerd. Ik heb me altijd verbaasd over die Limburgplannen omdat ze het idee creëren dat er iets speciaals moet gebeuren voor Limburg. Maar als men goed kijkt, ziet men dat Limburg nooit kreeg waar het recht op had. Ik ga ver terug in de tijd, toen onderwijs nog een federale bevoegdheid was. Bij de logistieke ontwikkeling van het spoor zien we dat Limburg sommige middelen en ontwikkelingen niet kreeg. Dat verklaart de grote rol van de provincie als instituut in Limburg. Haar rol op het vlak van onderwijs bijvoorbeeld is voor een buitenstaander – en ook voor mij toen ik daar in 1994 arriveerde – onbegrijpelijk. De provincie houdt zich namelijk bezig met het secundair onderwijs. Zo zijn er nog zaken. Ik geloof dat de Limburgers op een bepaald moment gezegd hebben: als er uit Brussel niets komt, regelen we het zelf. Ik ben niet gelukkig met die Limburgplannen. Limburg krijgt vaak niet waar het recht op heeft. Er is wel een achterstand, daar kan niemand omheen. Dat is ook het geval voor de RVT-bedden.

Op 1 april vond de definitieve tussenevaluatie van het plan plaats door de projectgroep waarin de Vlaamse Regering, de bestendige deputatie en de sociale partners zaten. Uit deze evaluatie blijkt dat veel maar niet alles binnen de termijn gerealiseerd is. Vooral inzake toerisme, onderwijs en sociale woningbouw is al heel wat gebeurd. De probleem dossiers zijn de ontsluiting van enkele nieuwe industriële sites en de 1900 extra RVT-bedden. Sommige infrastructuurprojecten zijn nog onzeker of zitten nog in een vroege fase. Ik denk aan het bedrijventerrein in Ravenshout en de noord-zuidverbinding. Andere projecten zoals het Vlaams Instituut voor Mobiliteit (VIM) zijn aan een herevaluatie toe en andere, zoals de bedden, lijken zeker niet binnen de termijn haalbaar te zijn.

De evaluatie vond plaats in april zodat er nog ruimte was voor eventuele bijstellingen. Kunt u enige toelichting geven over de afspraken voor die bijstellingen tussen april en het eind van dit jaar? Eind dit jaar loopt het Limburgplan definitief af terwijl er nog grote projecten in de steigers staan en in de begroting 2010 nog een bedrag van 5 miljoen euro staat voor de verdere uitvoering. We kunnen dus niet spreken van een definitieve evaluatie of afronding. Daar wordt in de pers nogal eens op gealludeerd. Wanneer wordt er definitief geëvalueerd, mijnheer de minister-president?

Zijn er concrete afspraken gemaakt over de uitvoering van de plannen na 2009? Zijn er afspraken over de wijze en de frequentie van de opvolging, de monitoring, de beoordeling en de uitvoering? Mogen we ervan uitgaan dat er een permanente evaluatie blijft plaatsvinden, zoals we die gekend hebben, na de periode van december 2012? Als dat het geval is, lijkt het ons wel aangewezen om daarover regelmatig een update te krijgen.

Ik heb de parlementaire verslagen van dit jaar nagekeken. Volgens mijn informatie heeft er dit jaar nog geen overleg met het parlement plaatsgevonden. Conform de afspraken met uw voorganger, de heer Letorme, over een jaarlijkse voortgangrapportage stel ik voor om tegen het einde van het jaar – maar dat mag ook nu al – nog eens een overzicht te geven van de beslissingen die de Vlaamse Regering de afgelopen maanden heeft genomen, of die nog op

stapel staan. Kunt u vertellen hoe u die voortgang na het einde van het Limburgplan zult monitoren?

U hebt op 26 oktober op het Verbond van Kristelijke Werkgevers (VKW) in Limburg aangekondigd dat er geen nieuw Limburgplan zal worden opgesteld. Ik ben daar blij om, ik vind die plannen paternalistisch. U stelt dat “Limburg er geen nood meer aan zou hebben”. De provincie zou alle instrumenten in handen hebben om de crisis zelf het hoofd te bieden. Ik vond dat een opmerkelijke verklaring. Ik zou graag nog wat verduidelijking krijgen. Ik ben de eerste om die beslissing te onderschrijven, maar als een plan zijn doelstellingen niet haalt, dan is er misschien reden om door te gaan. Vloeit die beslissing voort uit de evaluatie van april 2009, of is er een andere aanleiding geweest?

In uw verklaring op 28 september zei u in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement: “De sterkst getroffen sector is overduidelijk de industrie. Vooral de metaal- en de textielsector hebben harde klappen gekregen. In die sectoren zijn er minder aanwervingen en is een grote uitstoot van arbeidskrachten zichtbaar. Maar ook de bouwsector en de dienstverlenende bedrijven worden geconfronteerd met jobverlies. (...) De crisis verschilt dus van sector tot sector, en we moeten daar rekening mee houden. Maar dat geldt ook voor de regionale spreiding. De provincies Antwerpen, West-Vlaanderen en Limburg zijn het zwaarst getroffen. Het is daarbij belangrijk te benadrukken dat de toename van de tijdelijke werkloosheid in de provincies Limburg en Antwerpen enorm is: in Limburg plus 103 percent (...)” Ook de crisisbarometer toont aan dat de impact van de crisis het grootst is in de provincie Limburg. Recent heeft het Planbureau voor 2010 het verlies van nog eens 25.000 banen voorspeld. Er is dus weinig beterschap op komst. Het gaat slecht in Vlaanderen en het gaat bijzonder slecht in Limburg. Dat kan niet de reden zijn van uw uitspraak.

U zegt ook dat de provincie alle instrumenten in handen heeft om de klus nu zelf te klaren. Nogmaals, die werkloosheidscijfers lijken toch nog op een toenemende discrepantie tussen Limburg en de rest van Vlaanderen te duiden. Een van de oorzaken van die economische kwetsbaarheid is natuurlijk de aanwezigheid van enorme industriële activiteit zoals de automobielsector, maar ook van de landbouw die ook in volle crisis is. De landbouwcrisis trekt eveneens diepe sporen in Limburg. Er zijn nog andere elementen in het Limburgplan die nog niet op schema zitten, in vergelijking met de rest van het Vlaamse Gewest.

Er zijn nieuwe cijfers van de federale overheidsdienst over het gemiddelde brutoloon, dat met 200 euro in Limburg beduidend lager ligt dan het Vlaamse gemiddelde. Het duidt volgens mij op structurele problemen in Limburg en op een structurele achterstand ten opzichte van de Vlaamse economie.

Het Limburgplan heeft de doelstelling van het dichtens van de werkloosheidskloof niet bereikt. Limburg heeft natuurlijk wel wat troeven om aan de crisis te weerstaan. Er is een grote voorraad bedrijventerreinen. Er is een aantrekkelijke toeristische sector. Maar blijkbaar is het onvoldoende om gelijke tred te houden met de rest van Vlaanderen.

Mijnheer de minister-president, naar welke instrumenten verwijst u specifiek – naast de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) – die Limburg heeft om de crisis het hoofd te bieden? Welke zijn door het Limburgplan gerealiseerd? Wat is de structurele verandering die aan de economische blauwdruk van de provincie ten grondslag ligt? Zijn er, naast de LRM en de voorraad bedrijventerreinen, nog andere maatregelen genomen?

Ik ben blij dat er – althans semantisch gezien – geen sprake is van een plan, want dat is nogal betuttelend. Als er natuurlijk een plan is – en er is er een geweest – dan kan je dat pas in goed fatsoen beëindigen als de doelstellingen gehaald zijn, en die zijn niet gehaald. Wat gebeurt er na december 2009? Kunnen wij een evaluatie en monitoring krijgen? Hoe gaat het verder in zijn werk?

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Mijnheer de minister-president, mevrouw de voorzitter, geachte collega's, de vraag van de heer Vereeck is interessant, maar ze verbaast me een beetje. In het regeerakkoord staat immers klaar en duidelijk wat er moet gebeuren. Ik citeer: "Ook voor regio's en steden die sterker getroffen worden door de crisis, wordt een specifieke aanpak uitgewerkt. Steden en lokale actoren zijn namelijk goed geplaatst voor een proactieve strategie op het vlak van ondernemerschap, talent en lokale investeringen. In dit kader zorgen we ervoor dat engagementen uit het Limburgplan van de vorige Vlaamse Regering een vervolg kennen. Limburg beschikt met LRM over een goed instrument om in deze ongunstige conjunctuur voluit risicokapitaal te investeren en vooruitstrevende en innovatieve initiatieven te nemen. De Vlaamse Regering kan met het regionaal sociaal-economisch overlegcomité (RESOC) streekpacten afsluiten die gericht zijn op de specifieke, regionale ontwikkeling."

Op 8 juli 2005 werd de Limburgplanovereenkomst afgesloten tussen de Vlaamse Regering en het provinciebestuur van Limburg. Het Limburgplan kent een uitvoering tussen 2006 en 2009 met het engagement van lopende projecten in uitvoering mogelijk na 2009, indien hiervoor tijdig, via ministeriële besluiten, kredieten werden vastgelegd. De opvolging van het Limburgplan gebeurt jaarlijks door de Vlaamse Regering en het provinciebestuur Limburg, in samenwerking met de Limburgse sociale partners. De laatste mededeling over het Limburgplan aan de Vlaamse Regering gebeurde in het voorjaar. Een eindevaluatie is blijkbaar – en hopelijk – in voorbereiding. Ik hoop in het voorjaar van 2010 hiervan een presentatie te krijgen.

De resultaten van de uitvoering van het Limburgplan lijken positief te zijn. Er zijn nog een aantal zorgen die ook de heer Vereeck al heeft opgesomd. Wat met de financiering van de projecten uit het Limburgplan die nog niet in uitvoering zijn: het noord-zuidproject, het project in het kader van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA), de achterstand in rustoordbedden? In de Vlaamse regeerverklaring is in algemene termen wel opgenomen dat de positieve effecten van het Limburgplan moeten blijven worden nagestreefd. Het noord-zuidproject wordt nog wel expliciet vermeld in de regeerverklaring, maar wat met de andere projecten die nog niet in uitvoering zijn voor eind 2009? Zullen ook hiervoor de bevoegde Vlaamse overheden voldoende kredieten vrijmaken voor 2010 en volgende jaren?

Projecten die opgestart zijn, moeten ook vervolffinanciering krijgen via de reguliere kanalen. Ik denk aan de opstart van de pop- en rockacademie – mijn troetelkindje bij de Provinciale Hogeschool Limburg (PHL) – en de opleiding Rechten aan de Universiteit Hasselt. Ook dit zal moeten worden voortgezet.

Wij pleiten niet voor een nieuw Limburgplan, maar wel voor een onverkorte uitvoering van de engagementen van het bestaande Limburgplan, ook als dit in 2010 de inschrijving van de nodige kredieten voor de uitvoering van projecten betekent. Deze projecten zijn allemaal voorwaardenscheppend voor de verdere creatie van werkgelegenheid in Limburg.

Bij de bespreking van de beleidsnota Werk heb ik de vraag al gesteld aan minister Muyters. In zijn beleidsnota vond ik niets terug over die specifieke aanpak. De minister houdt zijn antwoord nog in beraad. De bespreking van de beleidsnota is nog niet afgerond. Ik kan dezelfde vraag ook in deze commissie stellen. Misschien kunt u, mijnheer de minister-president, mij vandaag al het antwoord geven.

Mijnheer de minister-president, erkent u dat Limburg een sterk getroffen regio is en dat specifieke maatregelen nodig zullen zijn? Hoe vult u de specifieke aanpak, vermeld in het regeerakkoord, in?

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mijnheer de minister-president, mevrouw de voorzitter, geachte collega's, Vlaanderen in Actie is enige tijd geleden gelanceerd. U hebt de voorbije dagen aan de noodrem getrokken en gezegd dat we dringend wat moesten doen omdat we in Vlaanderen achterstand oplopen. U hebt ook gesproken over een aantal werkloosheidscijfers.

Welke stijging van de werkloosheid verwacht u voor Limburg in 2010? Die prognoses zullen er zeker zijn.

Zoals de collega's gezegd hebben, is er al heel wat werk gebeurd. Het Limburgplan heeft een enorm grote verdienste. Ik denk ook dat u gelijk hebt wanneer u zegt dat de LRM schitterend werk levert. De tijd van jaarlijks evalueren is voorbij. We moeten de instrumenten die we hebben, gebruiken. De nalatenschap van de Limburgse mijnen wordt goed gebruikt ten dienste van de Limburgse gemeenschap en de hele Vlaamse Gemeenschap.

Mijnheer de minister-president, in hoeverre stelt u een subregionale aanpak ook voor de volgende jaren voorop? Over welke echte hefboomen beschikt de Vlaamse Regering om een subregionale aanpak te realiseren wanneer dit noodzakelijk is?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, er is natuurlijk al veel gezegd.

Ter aanvulling van wat de heer Vereeck heeft gezegd, denk ik dat het Limburgplan wel een goed plan was. Limburg had er destijds nood aan. De doelstelling was om het werkloosheids-surplus in Limburg weg te werken. In 2005 lag dat surplus vooral bij jongeren en vrouwen, nu ligt het vooral bij jongeren. De werkloosheid bij deze groep is met 41 percent gestegen. Bij de allochtonen is de werkloosheid met 42 percent gestegen. De heer Sauwens vroeg al naar de prognoses voor de komende jaren. Ook wij volgen dit op, want Limburg heeft toch wel nood aan extra stimulansen omdat het het hoogste werkloosheidscijfer heeft. Er mag dus zeker iets aan gedaan worden.

Het Limburgplan is afgesloten voor de periode 2005-2009. Er stonden heel wat goede en concrete projecten in. Een aantal is al uitgewerkt, maar een aantal wacht nog op uitvoering.

Open Vld vraagt wanneer we de eindevaluatie zullen ontvangen. Het Limburgplan was een goed instrument om de achterstand in de werkloosheid weg te werken. Wij vragen ons af of het vandaag de dag ook niet aan de orde is. Welke extra stimulansen ziet u voor Limburg mogelijk als een soort voortzetting van het Limburgplan, zodat we de hoge werkloosheidscijfers zo snel mogelijk kunnen wegwerken?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Mijnheer de minister-president, mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik sluit me grotendeels aan bij de vragen die de heer Vereeck heeft gesteld. Zoals we intussen van hem gewend zijn, waren de vragen erg volledig. Het verbaast me dan ook dat de heer Mahassine zijn betoog begint met zijn verwondering uit te spreken over de vragen die de heer Vereeck stelt. De heer Mahassine citeert uit het regeerakkoord en stelt dan meer vragen dan de heer Vereeck in eerste instantie heeft gesteld.

Het Limburgplan was een plan om de sociaaleconomische achterstand ten opzichte van de vier andere Vlaamse provincies weg te werken. Na de ondertekening van het plan in 2005 kwam de economische crisis, die vooral de industrie en zeker ook de automobielsector – die in Limburg met Ford Genk sterk vertegenwoordigd is – erg hard trof.

De Vlaamse Regering heeft gezegd dat het Limburgcontract een resultaatsverbintenis was. Ik ben dan ook benieuwd naar de eerstvolgende evaluatie. Die evaluatie moet gebeuren met het provinciebestuur en de Limburgse sociale partners. Ik ben benieuwd naar het resultaat daarvan en de eventuele beleidsdaden die daaruit voortvloeien.

Ik heb ook nog een vraag over de projecten die nog niet zijn uitgevoerd. Mijnheer de minister-president, welke zouden volgens u prioritair moeten worden uitgevoerd? Op welke termijn ziet u dat gebeuren?

We hebben inderdaad geen nood aan een nieuw Limburgplan, maar wel aan bedrijven die de economische recessie overleven en klaar staan als de economie heropleeft. Heel veel Limburgse bedrijven kijken daarvoor naar de LRM om de nodige steun te krijgen.

Mijnheer de minister-president, ik hoorde van u graag een formeel engagement om de LRM in Limburg verder te verankeren.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik ben wel geen Limburger, maar ik spreek wel de taal. De ich-en-michlijn ligt net achter Diest. Diest is trouwens de poort van Limburg en een beetje de achterdeur van Vlaams-Brabant.

Ik wil geen uitspraak doen over een al dan niet nieuw Limburgplan – ik zou ook niet durven in dit gezelschap.

Ik heb altijd een beetje een probleem gehad met de afbakening van het plan. Er is voor een provinciale afbakening gekozen, maar dit is een beetje eng. Er zijn regio's die aan Limburg grenzen – ik heb het over het Hageland en de Antwerpse Zuiderkempens – en die sociaaleconomisch dezelfde symptomen vertonen als Limburg, maar die niet dezelfde steunmaatregelen kunnen krijgen. Integendeel, ze zijn soms het slachtoffer van leegzuigeffecten. In Diest zijn er bijvoorbeeld vier bedrijven die geherlokaliseerd zijn in Limburg. Het gaat natuurlijk niet over directe financiële steun aan bedrijven, maar het feit dat er meer industriegrond ter beschikking is, is op zich al een feit voor bedrijven om uit te wijken. Dit kan niet de bedoeling zijn. Steunmaatregelen dienen om nieuwe industrie aan te trekken, maar niet voor herlokalisatie, want dit is een verschuiving van werkgelegenheid. Ik wil er gewoon op wijzen dat men het correct moet spelen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, we gaan steeds verder weg van Limburg. Ik ben geen Limburger of bijna-Limburger, maar wil toch van de gelegenheid gebruik maken om een kleine vraag te stellen.

De economische problemen zijn groot. De analyses zijn al veelvuldig gemaakt. De gevolgen van de economische crisis verschillen van regio tot regio. De impact verschilt van stad tot stad en van streek tot streek.

In uw beleidsnota kondigt u een tweejaarlijkse dialoog aan met de RESOC's die het volledige Vlaamse grondgebied bestrijken. Ook in Limburg is er een RESOC dat instaat voor de sociaaleconomische ontwikkeling. Wat is de concrete timing van de dialoog die u aankondigt? Kan het een gelegenheid zijn om die timing eventueel te versnellen, om de impact van de crisis in elke regio in kaart te brengen en de knelpunten te inventariseren en dan een gezamenlijke aanpak uit te werken die regionaal verschillend kan zijn?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik zal op alle vragen antwoorden.

Er is al verwezen naar het regeerakkoord van de vorige Vlaamse Regering waarin het Limburgplan was opgenomen. Limburg werd toen met bijzondere uitdagingen geconfronteerd. Het werkloosheidssurplus was toen zeer zorgwekkend. Men zou ook afspraken maken over de logistieke ontsluiting van de provincie. Ik zal het Limburgplan hier niet samenvatten, maar ik wijs toch op een aantal zaken die heel duidelijk verwijzen naar de ontsluiting van Limburg. Er staan maatregelen in die belangrijk zijn voor het investeringsklimaat, voor innovatie, voor deelname aan het hoger onderwijs, voor de zorgsector en voor de sociale huisvesting.

Het gaat in totaal over 48 projecten. Er is een financiële tabel toegevoegd, een jaarlijkse evaluatie en een concrete monitoring om ze uit te voeren. Pacta sunt servanda. Als u het regeerakkoord goed hebt gelezen, dan weet u dat we geen nieuw plan zullen lanceren, maar wel dit plan zullen uitvoeren. Bepaalde projecten zijn al uitgevoerd en een aantal andere zijn in ontwikkeling.

Deze Vlaamse Regering heeft zich geëngageerd om het plan uit te voeren. De afgesproken projecten zullen worden uitgevoerd. We zullen op uw vraag een jaarlijkse update geven, te beginnen in het voorjaar 2010. Daar wordt aan gewerkt.

Onder meer de heer Sauwens verwees naar de financieel-economische situatie. Ik heb dat op de VKW-bijeenkomst onderstreept. Ik heb de cijfers geactualiseerd. Volgens de Studiedienst van de Vlaamse Regering was in oktober van dit jaar de werkloosheid in Limburg op jaarbasis toegenomen met 5880 niet-werkende werkzoekenden. Dit is een stijging van 24,4 procent, het gemiddelde in Vlaanderen is 22,5 procent. In de provincie Antwerpen ligt de toename evenwel nog hoger met 24,9 procent. De Limburgse situatie is ernstig, maar Antwerpen is er nog slechter aan toe. Deze sterkere stijging van de werkloosheid in Limburg resulteert in een sterke toename van het werklozenoverschot. Indien Limburg dezelfde werkloosheidsgraad zou hebben als Vlaanderen, dan zouden er in Limburg nu 2654 werkzoekenden minder zijn geweest; bij aanvang van het Limburgplan bedroeg het werkloosheidsoverschot 8505 niet-werkende werkzoekenden. Dat is een stijging van 68 procent.

We stellen een sterke stijging van de tijdelijke werkloosheid vast: 55 procent op jaarbasis in augustus voor Vlaanderen en 109 procent in Limburg. Uit de recente studie van de Studiedienst van de Vlaamse Regering blijkt een sterkere daling van de werkgelegenheid in Limburg tijdens de eerste twee kwartalen van 2009 dan in Vlaanderen, min 1,6 in Limburg ten opzichte van min 0,9 in Vlaanderen.

Er zijn ook positieve elementen. Zoals altijd is het godzijdank niet al kommer en kwel. De vacatures in Limburg nemen minder snel af dan elders. De Studiedienst van de Vlaamse Regering concludeert dat de voornaamste sterkte van Limburg nog steeds de demografische troef is in het bijzonder wat het aandeel van de 15-64-jarigen betreft. Ook de relatief sterke aanwezigheid van de quataire sector en de bouw is een positief element. Dit moet zorgen voor een minder sterke inzinking van de economie.

De zwakkere punten zijn eveneens bekend: de lagere arbeidsproductiviteit, de hoge werkloosheidsgraad en de sectorale structuur van de economie die tot gevolg heeft dat ook in normale economische toestand de ontwikkeling van de Limburgse economie wat achter blijft op de Vlaamse economie. Ik heb bij VKW gezegd dat de achterstand die Limburg had bij de start van het Limburgplan razendsnel werd ingelopen. Door de economische crisis werd de dichting van de kloof echter afgeremd en wordt de achterstand weer groter. Limburg kreeg nog zwaardere klappen dan de gemiddelde Vlaamse regio. Men moet wel beseffen dat er nog zwaarder getroffen gebieden zijn. De Kempen zijn er zo een.

Mijnheer Mahassine, we sluiten met de sociale partners een duurzaam werkgelegenheidsakkoord af. Dat zou moeten lukken op 11 december. Laat ons hopen dat dat lukt. Ik wil niet vooruitlopen op de maatregelen. Daarover moet eerst worden onderhandeld met de sociale partners. Ze zijn gericht op maatwerk. Dat moeten we nog verder doortrekken dan in het verleden.

Mijnheer Sauwens, we zullen met de sociale partners uitzoeken hoe we met die RESOC's en subregionale partners inzake dat maatwerk sneller op de bal kunnen spelen. Ik ga ervan uit – en ik spreek nu met twee woorden – dat als we er met de sociale partners in december uit geraken, we voor iedereen maatwerk kunnen leveren en rekening kunnen houden met specifieke en subregionale elementen. We moeten ook rekening houden met de budgettaire situatie en elke euro goed inzetten. Ik hoop dat Limburg zich bij een heropleving snel herpakt, en dat zich daar dezelfde dynamiek ontplooit als vóór de crisis.

Het project wordt zoals gepland sinds de start zorgvuldig opgebouwd en opgevolgd met projectmonitoringsfiches en -tabellen. De evaluatie zal plaatsvinden zoals gepland. Op 1 april 2009 vond een evaluatievergadering plaats met de Vlaamse Regering en het provinciebestuur. Maar toen hadden we Vlaamse verkiezingen en is het parlement gestopt met werken. De eerstvolgende evaluatie is voor het voorjaar 2010 gepland. Dan kunnen we hier tekst en uitleg komen geven.

Aangezien u zo ongeduldig bent, wil ik u nu al wat informeren. Het Limburgplan is niet volledig gerealiseerd, we zullen uitvoeren wat is afgesproken in het regeerakkoord. Volgende projecten zijn inmiddels als afgerond opgenomen in de monitoringtabel: het project ‘Beleef het water’, de Industrierreinen Tongeren-Oost, Genk-Zwartberg, en Genk-Zuid-Bilzen; de centralisatie van de werking van het Proefcentrum Fruitteelt op één locatie, namelijk Sint-Truiden, met een nieuw gebouw en nieuwe installaties; de uitbouw van het fietsroutenetwerk in Voeren; de toeristische communicatiecampagne voor Limburg in Duitsland inzonderheid fietstoerisme; het grensoverschrijdende netwerkproject Automotive Regions en het grensoverschrijdend netwerkproject Automotive.net.eu; het regulier maken van de opleiding verkeerskunde; de opstart van de nieuwe opleiding professionele bachelor in de pop- en rockmuziek aan de Provinciale Hogeschool Hasselt; de opstart van de opleiding rechten aan de Universiteit Hasselt; de versterking van het Provinciaal Rollend Woonfonds; de oprichting van het Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid, de vzw Enter; de versterking van de subRegionale InnovatieStimulering (RIS) via het Innovatiecentrum Limburg; de versterking van de interfacedienstwerking verbonden aan de Universiteit Hasselt; en de oprichting van het Vlaams Instituut voor Mobiliteit, waar minister Lieten volop aan werkt. Deze projecten werden in de laatste evaluatie als voltooid beschouwd. Dit geeft enigszins een vertekend beeld omdat meerdere projecten medio dit jaar afgerond werden, maar nog niet in de evaluatie als dusdanig aangeduid zijn. Andere projecten lopen nog. Hopelijk is mijn lijst nog langer als we in het voorjaar 2010 die evaluatie doen.

Voor meerdere projecten loopt de uitvoering dan ook verder door in de huidige legislatuur. We werken daaraan tot ze afgerond zijn. Ik zal een aantal belangrijke projecten opsommen die wellicht in deze legislatuur afgewerkt zullen worden. Het zou mooi zijn als u in 2014 opnieuw een vraag zou stellen, dat ik u dan kan antwoorden dat het Limburgplan is afgerond en dat de provincie Limburg het goed doet. Zo ver zijn we nog niet.

We zijn nog volop bezig met openbare werken aan het klaverblad in Lummen, de noord-zuidverbinding in Houthalen-Helchteren, de herinrichting N76 in Bree en Meeuwen, de omleidingsweg in Neerpelt; aan de bedrijventerreinen Lommel-Balim, Tessenderlo-Ravenshout, Beringen-Ravenshout, Dilsen-Stokkem-Rotem, Ham-Zwartenhoek, Zolder-Lummen-Zuid, Lanaken-Europark met inbegrip van de reactivering van de spoorlijn Lanaken-Maastricht voor goederenvervoer, en Genk-Waterschei waarvan een gedeelte als wetenschapspark. We werken aan de ruimtelijke bestemming van een aantal zones als bedrijventerrein in het kader van het Economisch Netwerk Albertkanaal. Op het vlak van openbaar vervoer zijn we bezig met de uitvoering van het Spartacusplan met drie sneltramlijnen waarvan als eerste te realiseren verbinding de sneltramlijn Hasselt-Maastricht; met het Vlaams Verkeers- en Mobiliteitseducatief Centrum met als locatie Heusden-Zolder; met de projecten van ruilverkaveling in Molenbeersel-Kinrooi en vrijwillige kavelruil in het gebied Steenkamp-Wurfeld in Dilsen-Stokkem en Maaseik met het oog op de herschikking naar grotere en beter bewerkbare kavels in de sector van de grove groenteteelt; met de heroriëntering van de enclave Molenberg in het kader van de verdere ontwikkeling van het Nationaal Park Hoge Kempen; met het project C-Mine op de mijnsite van Winterslag bij Genk; met de herbesteding van een aantal locaties van monumentaal erfgoed naar gebruik als locaties voor verblijfstoerisme, het project Erfgoedlogies, en de realisatie van een aantal regionale thematische bezoekerscentra; infrastructuurinvesteringen voor de opleiding Rechten aan de Universiteit Hasselt op de site van de Oude Gevangenis; met beroepsopleidingscentra aan Genk-Zuid voor machinale bouwberoepen, vervoer en logistiek en in Hasselt voor

metaalberoepen; en tot slot met de ouderenzorg, met name de realisatie van 1900 bijkomende rustoordbedden.

Aan al deze projecten wordt hard gewerkt tot ze rond zijn. Via individuele fiches worden ze van nabij opgevolgd. Het lijkt me een indrukwekkende lijst en goede manier om de afspraken na te komen.

Het werkloosheidssurplus bedroeg in april 2005 8505; momenteel bedraagt het werkloosheidsoverschot 2654. Er is dus zeker een positieve evolutie geweest de afgelopen jaren. We zien dat Limburg gelijke tred kan houden met de rest van Vlaanderen tijdens deze crisis. Het werkloosheidsoverschot ligt nog steeds de helft lager dan in 2005. Ook houdt het jobaanbod voorlopig beter stand dan in Vlaanderen. Toch blijken de structurele problemen van Limburg niet volledig weggewerkt. Er is nog steeds een kloof. Werken aan de logistieke toegang, de vernieuwing van het economische weefsel en dergelijke, dat zijn geen doelstellingen die alleen voor Limburg gelden of die op korte termijn te realiseren zijn.

De meerwaarde van het Limburgplan zit in de uitvoering van de projecten waarvan Limburg geacht heeft dat ze essentieel zijn om vooruitgang te maken op diverse domeinen. Het engagement van de Vlaamse Regering is er om de afgesproken projecten tot realisatie te brengen. Het is van aanzienlijk belang voor heel Vlaanderen dat deze provincie erbovenop raakt. Het actualiteitsdebat van gisteren over de innovatie en transformatie van de industrie geldt natuurlijk ook voor Limburg. Met het Limburgplan kan dat alleen maar beter worden gerealiseerd. Dat moet voor heel Vlaanderen gebeuren. We zullen het plan uitvoeren tot al die projecten tot een goed einde zijn gebracht.

Mijnheer Vereeck, de vorige keer dat ik te gast was bij het VKW – u zat toen nog niet in de politiek, geloof ik – heb ik gezegd dat ik heel wat vragen had bij de werking van de LRM en de Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij (Lisom). Ik vond dat iedereen zijn verantwoordelijkheid moest nemen. Als de Vlaamse Regering moet uitvoeren wat op Limburgs niveau beslist wordt, kunnen we beter de middelen overhevelen. Dan is Limburg zelf verantwoordelijk voor de investeringen en het beheer van de gelden. De LRM is in dat licht een belangrijk vehikel.

De heer Sauwens verwijst naar mijn uitspraken van enkele weken geleden. Er waren veel zorgen toen we de dossiers van de LRM en Lisom hebben aangepakt. We hadden pertinente vragen over de verdere ontwikkeling van de LRM en over de verhouding tot de Gimv. Voor knowhow kan de LRM terecht bij de Gimv. De samenwerking moet maximaal zijn. Ik moet vaststellen – en ik ben niet de enige – dat de LRM intussen goed gewerkt heeft. In deze economische crisis heeft de LRM zeer wijze beslissingen genomen en haar verantwoordelijkheid genomen. De operatie die we hebben ingezet, verloopt positief. Eind 2010 komt er zoals afgesproken een eindevaluatie. Het mag gezegd worden als iets goed draait. De voorzitter van de LRM, de gedelegeerd bestuurder en alle werknemers staan daar volledig achter. Ik erken dat en wil dat als een hart onder de riem eens publiekelijk zeggen.

Limburg beschikt over heel wat instrumenten. Andere provincies zijn er zelfs wat jaloers op. U kent de geschiedenis van deze prachtige provincie beter dan ik. Het heeft te maken met de sluiting van de mijnen. Men had op een moment schrik dat ik al die middelen zou weghalen uit Limburg. Dat is nooit mijn bedoeling geweest.

De provincie, de gouverneur, de bestendige deputatie en nog vele andere actoren hebben beslist om op eigen kracht, met al die instrumenten en met de uitvoering van het Limburgplan, tot actie over te gaan. Ik vind dat een goede aanpak. We gaan geen nieuw Limburgplan opmaken. Ik geloof dat deze commissie dat ook niet nodig vindt of vraagt.

U vraagt dat de Vlaamse Regering zich zou engageren om het Limburgplan ook uit te voeren, zeker voor die projecten die nog niet gefinaliseerd zijn. U wilt dat we in 2010 komen tot een evaluatie en dat we maatregelen nemen voor duurzame werkgelegenheid, op maat voor de

Limburgse problemen. We zullen ook de nodige initiatieven nemen voor de tweejaarlijkse evaluatie van de RESOC's en zo nodig bijsturen.

Pacta sunt servanda. Er zullen dus financiële gevolgen zijn voor de budgetten van de respectieve ministers, bijvoorbeeld voor de noord-zuidverbinding.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord dat al heel veel heeft opgehelderd.

Mevrouw Peeters, ik heb nooit gezegd dat ik het geen goed plan vond. Ik vind alleen dat het begrip 'plan' voor een bepaalde regio verwarring scheidt voor mensen buiten die regio. Ik heb het ook weer gezien aan de reactie van de burgemeester van Diest en van de mensen van West-Vlaanderen. Als de minister-president cijfers geeft over de werkloosheid, merkt men dat er nog regio's zijn die het minstens even slecht doen als Limburg. Als ingeweken Limburger kan ik het heel objectief bekijken en zeg ik dat Limburg in het verleden tekort is gedaan op het vlak van onderwijsinfrastructuur, logistieke infrastructuur enzovoort. Er moet gewoon een tandje bij worden gestoken. Wat mij betreft, mag dat in een plan, maar dan krijg je verwarring. Doe die inhaaloperatie gewoon, maar met reguliere middelen.

Mijnheer Mahassine, ik had dezelfde passage uit het regeerakkoord bij. Ik wou weten hoe deze passage zich verhiel tot bepaalde andere recente uitspraken. Uitspraken als "We nemen het mee" of "Kennen een vervolg" vind ik behoorlijk wollig. Ik weet niet wat het betekent als engagementen een vervolg kennen. Worden ze dan uitgevoerd, of komt er nog een vervolg op de engagementen zelf? Mijnheer de minister-president, ik denk dat u daar heel duidelijk op hebt geantwoord met "pacta sunt servanda". Ze worden dus gewoon onverkort uitgevoerd.

Ik ben ook heel blij om te vernemen dat het systeem van evaluatie en monitoring wordt voortgezet en dat we in het voorjaar 2010 een eerste update zullen krijgen, maar dat het blijft doorlopen tot het bittere einde, tot het volledige pact is uitgevoerd.

Mijnheer de minister-president, ik zat inderdaad nog niet in de politiek, maar wel aan tafel toen u bij het VKW de uitspraak over de LRM deed. Ik ben natuurlijk heel tevreden met de evolutie.

Ik ben dus blij om te horen dat het Limburgplan goed wordt uitgevoerd en dat er opvolging is. Ik neem ook aan dat er nog altijd bijsturing kan gebeuren. Ik verwijs naar het besluit van 30 januari 2009 van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan de Spartacuslijn Hasselt-Maastricht tussen Diepenbeek en Bilzen. Het regeerakkoord gaat binnen de mobiliteitsvisie 2020 van De Lijn op zoek naar een reizigerspotentieel voor de 'vertramming'. Het potentieel wordt volgens minister Crevits in haar toelichting op 8 oktober 2009 in de commissie Mobiliteit nog verder onderzocht. Intussen hebben bedrijven al wel kunnen inschrijven op de aanbestedingen voor de infrastructuur en zou ook al de aanbesteding voor de tramstellen zijn uitgeschreven. Die volgorde van werken lijkt ons niet helemaal logisch. Ik zou er bijzondere aandacht voor willen vragen. Laat ons eerst nagaan of het reizigerspotentieel er effectief is, vooral op de lijn Hasselt-Maastricht, want dat lijkt ons toch wat problematisch te zijn.

De heer Chokri Mahassine: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. U hebt ons uitgenodigd om u in 2014 te bevragen. Wij hopen dat we elkaar inderdaad in 2014 mogen en kunnen bevragen. Ik hoop dat u intussen niet geroepen wordt voor hogere belangen.

Minister-president Kris Peeters: Ik kan niet meer hoger. Ik kan alleen maar zakken.

De heer Chokri Mahassine: We zullen dat in elk geval doen. Hopelijk moeten er niet nog meer projecten op stapel worden gezet.

Ik onthoud dat projecten die nog niet zijn uitgevoerd, worden uitgevoerd. U gebruikt het woord ‘maatwerk’ en dat staat me echt wel aan. Natuurlijk zijn er regio’s waar ook bijkomende inspanningen moeten gebeuren.

We hadden en hebben inderdaad een achterstand, zoals de heer Vereeck ook gezegd heeft. Er was ook een kloof die opnieuw groter wordt. Dit wil niet zeggen dat dit in een aantal andere regio’s ook niet het geval is. Het maakt me niet uit of we het een plan noemen of niet, maar het komt erop aan de achterstand zo snel mogelijk weg te werken, in het belang van de Limburgers, maar ook van het hele land. Ik ben benieuwd naar de evaluatie.

Ik verwacht ook nog een antwoord van de minister van Werk over de VDAB en andere opleidingscentra.

Mijnheer Janssens, mijn vragen gingen niet over het Limburgplan an sich, maar wel over de specifieke aanpak uit het regeerakkoord. Dat zijn toch wel twee verschillende zaken.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord.

U stelt expliciet “pacta sunt servanda”. Ik hoop dat u het engagement dat u vandaag aanneemt, namelijk de 46 projecten tot een goed einde brengen, ook zult kunnen uitvoeren. U hebt er nog wel wat tijd voor. We kijken met veel belangstelling uit naar het verslag dat in het voorjaar van 2010 zal volgen. Ik hoop dat er al veel projecten in zullen staan.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Mijnheer de minister-president, we mogen grotendeels tevreden zijn met uw antwoord. Ik hoop dat het met de verdere uitvoering van de projecten beter verloopt dan met uw uitspraak van enkele Limburgse plaatsnamen – ik zeg dat met een kwinkslag, voor het goede begrip.

Het Limburgplan had vooral betrekking op acties op relatief korte termijn, met concrete projecten. Wij houden u eraan dat u, overeenkomstig het regeerakkoord, onder andere met de LRM ook op middellange en lange termijn zult werken aan de heropleving en aan innovatie, maar ook aan het consolideren van wat er nu al is. We zullen dat nauwlettend in de gaten houden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het aantal kmo’s dat minder makkelijk aan kredieten geraakt

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Mijnheer de minister-president, op 9 november 2009 vond er een rondetafel over kredietverstrekking plaats. Rondetafels hebben natuurlijk hun nut, en we hebben in uw beleidsnota gelezen dat u daar gretig gebruik van wilt maken. Een evaluatie van een dergelijke rondetafel is dan ook heel belangrijk.

Het was voor mij de eerste rondetafel die ik heb bijgewoond, en tot mijn grote verbazing heb ik moeten vaststellen dat er tegenstrijdige berichtgevingen waren. Enerzijds was er de enquête van het Kenniscentrum voor Financiering van KMO (KeFiK), en anderzijds het rapport van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI). Zij kwamen allebei tot een verschillend besluit. Volgens het KeFiK was er wel degelijk sprake van een ‘credit crunch’, terwijl EWI concludeerde dat dat niet zo was.

Als we de KeFiK-enquête even in detail bekijken, kunnen we stellen dat de banken hogere eisen stellen inzake waarborgen. Pand op handelszaak: 19 percent. Persoonlijke borg: ongeveer 15 percent. Hypothecair mandaat: 15 percent. Daarentegen worden de micro-ondernemingen benadeeld. Zij hebben dubbel zo veel problemen als de kmo's om kredieten te verkrijgen. 13,9 percent van de micro-ondernemingen ervoeren het als bijna onmogelijk om een krediet te verkrijgen, terwijl dat bij de kmo's 6,7 percent was. Dubbel zo veel, dus, hoewel ongeveer de helft van de bedrijven micro-ondernemingen zijn.

Het advies en de raad van de banken werden ook steeds meer als problematisch ervaren. De banken hebben de heel belangrijke rol om de kredietvrager te begeleiden, te adviseren en te sturen. Vergeleken met het jaar ervoor werd de kwaliteit van de adviezen van de bank slecht ervaren. Bij de micro-ondernemingen lag dat cijfer opnieuw dubbel zo hoog als bij een gemiddelde kmo. Die bevinding kan ook te maken hebben met het feit dat de banken liever met grotere bedrijven werken, waarbij een rendabeler business op tafel wordt gelegd. Misschien is ook de knowhow groter bij een groter bedrijf dan bij een micro-onderneming.

Er waren in elk geval een aantal duidelijke signalen, waarmee echt rekening moet worden gehouden.

U hebt, aan het hoofd van de Vlaamse Regering, een aantal instrumenten, maar die instrumenten zijn blijkbaar niet goed gekend bij de ondernemingen. De kennis en het gebruik van het Participatiefonds scoorden respectievelijk 9,6 percent en 3,8 percent. Bij het ARKImedesfonds was dat 8,4 percent voor kennis en amper 2 percent voor gebruik. Dat is dus relatief laag tot zeer laag.

Een ander probleem dat in de enquête tot uiting komt, is dat van de rating en de scoring, en de criteria van de rating. Slechts 18,8 percent van de ondernemingen zeggen een rating of een scoring bij hun bank te hebben. Een ruime meerderheid van de responderende ondernemingen weten echter niet eens of ze bij hun bank een rating krijgen, laat staan hoe die opgesteld wordt. Los van de rating weten ze ook niet wat de ratingcriteria zijn. Als je de criteria van de banken zou kennen, zou je je daar beter kunnen op richten en een dossier beter opbouwen. Dat waren de bevindingen van de KeFiK-enquête bij bedrijven met personeel.

Bij de zelfstandigen en ondernemingen zonder personeel was het eigenlijk veel dramatischer. De kostprijs van de kredieten is veel hoger, er worden veel meer waarborgen gevraagd, de dienstverlening van de banken is gedaald, en de kwaliteit van het advies van de banken is de afgelopen twaalf maanden enorm verslechterd. Dat is toch een ernstige aanwijzing van het feit dat er wel degelijk een 'credit crunch' is. Los van de twee bevindingen, wordt dat toch op zijn minst zo ervaren door de ondernemingen.

Het rapport van de EWI gebruikt dezelfde cijfers, maar neemt daar ook de kwalitatieve gegevens van de banken zelf mee in op. Misschien kunt u mij verduidelijken welke kwalitatieve gegevens dat zijn, mijnheer de minister-president. Wat is de objectiviteitsgraad van de cijfers van de bank lending survey? Ik denk dat de bank lending survey vooral is gebaseerd op een selectie van de grootste bedrijven.

EWI gaat mijns inziens onvoldoende in op de problematiek van de zelfstandigen en de ondernemers zonder personeel. We hebben nochtans 250.000 bedrijven en 400.000 zelfstandigen in Vlaanderen. In tegenstelling tot de KeFiK-enquête is het EWI-rapport te weinig gedifferentieerd volgens het type onderneming en de soorten kredieten. Als we nu cijfers krijgen, moeten die natuurlijk zo uitgebreid en zo volledig mogelijk zijn, zodat die cijfers u ook kunnen helpen om uw beleid te voeren. U hebt bij de afsluiting van de rondetafelconferentie beloofd nieuwe en vooral uitgebreidere cijfers op tafel te leggen en het meetinstrument te verfijnen. Mijnheer de minister-president, hebt u er al eens over nagedacht hoe u die monitoring gaat verfijnen?

De sector vraagt gedifferentieerde cijfers, zowel qua kredietomvang als qua kredietsoorten. Hoeveel kredietaanvragen werden toegestaan en hoeveel werden er geweigerd? Het is heel

belangrijk om daar een zicht op te krijgen, zo kunnen we immers weten hoeveel toekomstige ondernemers er zijn en hoeveel starters er geweigerd zijn. Hoeveel kredieten werden er effectief opgenomen? Ook dat is interessant, omdat wij een investeringsregering willen zijn. Hoeveel van de kredieten van de investeringen werden aangewend voor Onderzoek en Ontwikkeling (O&O)?

Er moet dringend een gesprek worden aangegaan met Febelfin, om te zien of we de banken er niet toe kunnen aanzetten – indien nodig onder lichte dwang – om een aantal gegevens systematisch door te sturen. Zij zijn immers de bron van de informatie. Als we zien hoeveel percent van de ondernemingen reageert op dergelijke enquêtes, moet u de banken zeker mee krijgen, om een waardig kredietmonitoringsysteem te kunnen uitwerken.

De KeFiK-enquête van vorig jaar werd reeds op 3 december 2008 vrijgegeven. Wanneer mogen we die van 2009 verwachten? Heel de rondetafelconferentie was immers gebaseerd op een bevraging van mei, juni en juli 2008, en dus eigenlijk van net voor de grote financiële crisis. Wij kijken heel nieuwsgierig uit naar de cijfers, want ik denk dat die ons een veel realistischer beeld zullen geven.

U zult misschien denken dat de informatie die wordt gevraagd te uitgebreid is en dat de monitoring niet zal lukken, maar er zijn landen waar dat blijkbaar wel lukt. In Duitsland zijn daar betere voorbeelden van. Die zullen u wellicht bekend zijn. In Duitsland is het wel degelijk mogelijk om een zeer duidelijke monitoring te krijgen, ook van het aantal geweigerde kredieten, wat toch ook heel belangrijk is. In Duitsland lukt het ook om de rating en de ratingcriteria van de banken te verkrijgen. Misschien moeten wij daar ook werk van maken.

De kredietverlening aan de micro-ondernemingen is en blijft een probleem. De ondernemingen ervaren dat ook als problematisch. Dat is niet alleen weer te geven met objectieve cijfers, het is ook een kwestie van perceptie. U denkt nu misschien meteen aan de kredietbemiddelaar en het contactpunt voor klachten. Als ik naar de cijfers kijk, ben ik daar echter niet van onder de indruk, mijnheer de minister-president. We kunnen op zijn minst spreken van weinig dynamiek: in 2006 waren er maar negen klachten, in 2007 slechts negentien klachten. Misschien kunt u mij de cijfers van 2008 geven, want die heb ik nog niet kunnen vinden. De kredietbemiddelaar, de heer Chris Dauw, heeft tot nu toe 300 dossiers behandeld, waarvan 200 met een positief resultaat. Dat is zeer positief, maar dat cijfer verbleekt wel bij dat van het aantal bedrijven en zelfstandigen, respectievelijk 250.000 en 400.000.

We moeten dus de cijfers van het aantal geweigerde dossiers kennen, maar daarnaast is ook de motiveringsplicht van de banken een belangrijk punt. Als we de rating en de ratingcriteria kennen, en we kennen de weigeringsmotieven van de bank, dan kan een ondernemer zich aanpassen en voorbereiden op een volgende keer. Dan zal hij ten minste weten wat er niet volledig was in het dossier. De kredietwaardigheid van de aanvragen kan daarbij belangrijk zijn, maar ook de leefbaarheid van het project. U hebt gezegd dat u de gedragscode wilt updaten, mijnheer de minister-president. Misschien kunt u daar ineens een uitgebreidere motiveringsplicht in opnemen.

De kleinere ondernemer, de micro-onderneming en de zelfstandigen kunnen niet altijd goed aan die informatie geraken. Wij hebben als Vlaamse overheid heel veel goede initiatieven, maar de informatie komt niet tot bij de kleinsten. Ondertussen zijn die instrumenten heel uitgebreid opgenomen op de website van het agentschap Ondernemen. Ik ben er echter geen voorstander van om een structuur op te zetten om bepaalde informatie te kunnen aanbieden, want dan gaat er meer geld naar de structuur dan naar datgene waarvoor het zou kunnen dienen. Is het niet mogelijk om daar één aanspreekpunt voor te organiseren, misschien één telefoonnummer, van waaruit kan worden doorverwezen naar tweedelijns hulp om kleinere bedrijven en zelfstandigen te helpen, zeker in deze tijden van economische crisis?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik kan mij volledig vinden in de zeer uitgebreide vraag van mevrouw Turan. Ik vraag me wel af waarom die vraag niet gekoppeld werd aan de bespreking van de beleidsnota.

De voorzitter: Deze vraag om uitleg is later ingediend.

Mevrouw Martine Fournier: Dan heb ik ook nog een aanvullende opmerking over de subsidies. Het klopt dat de zelfstandigen en de kmo's de weg naar de subsidies niet altijd vinden. Ik heb daar anderhalf jaar geleden een enquête over gedaan bij 560 West-Vlaamse ondernemers. Wat mij daarbij het meeste opviel, was het feit dat 60 percent klaagde over de administratieve rompslomp voor het verkrijgen van subsidies en dat bijna 72 percent extern advies nodig had om die formulieren te kunnen invullen. Er zijn zelfs bedrijven die speciaal daarvoor opgericht worden, subsidiebedrijven die soms tot 60 percent van de subsidies inpikken die aan bedrijven worden gegeven.

Zoals ik al gezegd heb bij de bespreking van de beleidsnota, is het heel belangrijk om na de update van de subsidiedatabank genoeg aandacht te besteden aan de zelfstandigen en kmo's, zodat ze gemakkelijker hun weg vinden naar die subsidies. Er zijn tal van subsidies, maar vaak zijn de procedures om die te krijgen te moeilijk en te ingewikkeld. Ik wil er daarom nog eens voor pleiten om de zelfstandigen en kmo's zeker niet te vergeten in het hele subsidiebeleid.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de vraag van mevrouw Turan was inderdaad al vrij uitgebreid. Gisteren zijn de resultaten gepresenteerd van de recentste KeFiK-enquête, die dateert van november van dit jaar. De bedrijven zijn dus pas een aantal weken geleden opnieuw bevestigd over hun problemen. Blijkbaar zijn we de laatste weken tot een dieptepunt gekomen wat betreft de kredietverlening. Nog nooit stond de KeFiK-barometer, die naar die kredietverlening peilt, zo laag. De bevindingen van mevrouw Turan worden bevestigd: voor meer dan 50 percent van de bedrijven is het moeilijk om investeringskredieten te verkrijgen, en voor 60 percent van hen is het ook nog eens heel duur om die kredieten te verkrijgen. Het resultaat is dat ongeveer een op de twee bedrijven zijn investeringen uitstelt. Dat is inderdaad het ergst voor de kleinste bedrijven, zoals mevrouw Turan en mevrouw Fournier al aanhaalden.

Mijnheer de minister-president, er worden initiatieven genomen op verschillende beleidsniveaus. Op het federale niveau heeft men een tijdje geleden een kredietbemiddelaar aangesteld. Werken wij daar vanuit Vlaanderen mee samen? Hoe loopt die samenwerking? Een ander federaal initiatief, dat uiteraard al langer bestaat, is het Participatiefonds. We hopen dat ooit, liefst zo snel mogelijk, te regionaliseren en te doen aansluiten bij ons eigen Vlaamse financieringsinstrumentarium.

Men heeft recent een nieuw instrument in de markt gebracht, namelijk Casheo. Dat is eigenlijk gemaakt om kmo's die de overheid als klant hebben, een voorschot te bieden op nog niet betaalde facturen. Hebt u er zicht op of Casheo ook gebruikt wordt om niet of te laat betaalde facturen vanwege de Vlaamse overheid te vergoeden, of daarop een voorschot te bieden? Hebt u ook zicht op de evolutie van de betalingstermijnen van onze diverse overheidsdiensten aan de kmo's?

Op Vlaams niveau zijn er diverse andere initiatieven. U hebt een uitbreiding van de waarborgregeling met overbruggingskredieten aangekondigd. Wanneer zou die in werking treden? Ik heb dezelfde vraag met betrekking tot de win-winlening. Dat kan mijns inziens een heel belangrijk instrument zijn om, als de banken het misschien wat laten afweten of een voorzichtiger beleid voeren, kleine bedrijven en zelfstandigen toch krediet te geven. U hebt aangekondigd dat het bedrag daarvan zou worden verhoogd. Kunt u ons vertellen op welke

termijn dat tot stand zou kunnen komen? Ik heb begrepen dat daar een decreetsaanpassing voor nodig is.

Het is inderdaad zeer belangrijk dat we de bekendheid van de instrumenten zo veel mogelijk bevorderen. Zijn daar concrete initiatieven rond gepland, eventueel in samenwerking met de intermediairen, de boekhouders en andere economische beroepen en ondernemersorganisaties in Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het meeste is intussen al gezegd, maar ik wil toch nog eens verwijzen naar twee vragen die ik gisteren tijdens het actualiteitsdebat in de plenaire vergadering heb gesteld. Wat gaat u doen aan het feit dat die instrumenten niet gekend zijn? U hebt erkend dat we daar met een probleem zitten. Het tweede punt betreft de administratie, het feit dat er veel te veel administratie aan verbonden is.

Mevrouw Patricia Ceysens: Mijnheer de minister-president, collega's, het simpelste blijft dat je subsidies afschaft en in de fiscaliteit naar een lastenverlaging gaat. Dan hebben vennootschappen al die problemen niet.

Daarnaast heb ik een vraag gekregen van een aantal factoringbedrijven, en ik denk dat zij wel een punt hebben. Als kmo's in cashproblemen komen, is het voor hen bijzonder interessant dat een factoringmaatschappij hun factuur gewoon overneemt en heel snel voor cash zorgt. Ik kan me indenken dat dit op bepaalde momenten, zeker voor de kleine ondernemingen (KO), de enige manier was om snel aan cash te geraken. De vraag is dan of factoringbedrijven die dat doen, ook niet kunnen genieten van de waarborgregeling. We hebben die regeling afgesloten met kredietinstellingen, maar we hebben daar nooit factoringbedrijven bij genomen. Het zou een legistische aanpassing vragen van het besluit. Die mensen hebben gelijk dat ze in heel wat gevallen, zeker voor de KO's, de enigen zijn die voor cash zorgen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Over de laatste twee opmerkingen hebben we het gisteren gehad. Subsidies omgezet in fiscaliteit is een heel interessant gegeven. Jammer genoeg zijn we daar nog niet voor bevoegd in de vennootschapsbelasting. Met uw steun moet dat vroeg of laat lukken.

Mevrouw Patricia Ceysens: Op een bepaald moment hebben we dat gedaan in onroerende voorheffing. Voor de bedrijven in Vlaanderen kunnen sommige fiscale lasten nog altijd zakken.

Minister-president Kris Peeters: Inzake vennootschapsbelastingen hebben we geen bevoegdheden. Dit is een ruimer debat waar we later nog op terug kunnen komen. Die factoringbedrijven wil ik rustig bekijken, hoewel dat ook verschillende elementen bevat. Ik sta open voor elke maatregel die de KO's, maar ook alle andere ondernemingen in Vlaanderen, door die moeilijke periode kan helpen, ervan uitgaande dat we onze beperkte middelen goed moeten inzetten.

De informatie over de maatregelen is altijd een probleem, het mattheuseffect van professor Deleeck indachtig dat maatregelen het snelst bekend zijn bij de mensen die het minst behoefte hebben aan de maatregel of de steun. We moeten er constant voor zorgen dat de maatregelen bekend worden bij de mensen voor wie ze in de eerste plaats bedoeld zijn. Dat is meestal een probleem bij kleinere ondernemingen. Daarom is er samen met UNIZO en Voka en het Agentschap Ondernemen een roadshow opgestart, om met de ondernemingen te dialogeren en de nodige informatie te geven. Dat is volop aan de gang.

We hebben ook een nieuwe brochure. Er worden dus bijkomende inspanningen gedaan. We zeggen wat we doen, en we maken die maatregel bekend. Het overzicht van alle maatregelen die we in Vlaanderen hebben uitgewerkt voor kleine en middelgrote ondernemingen, is

indrukwekkend. De bedrijfsrevisor zelf zei dat hij al die maatregelen niet kende. Als een bedrijfsrevisor, die per definitie de opdracht heeft alles te weten over accountancy en fiscaliteit, publiekelijk zegt dat hij dat niet kent, dan is dat een duidelijk signaal dat er bijkomende inspanningen nodig zijn van UNIZO, Voka, het agentschap voor de ondernemingen en de intermediairen, de boekhouders, de accountants, de bedrijfsrevisoren, de advocaten en andere mensen die hierover raad geven aan kmo's. Zij kunnen en moeten hier hun steentje toe bijdragen, zeker als je als accountant, boekhouder of bedrijfsrevisor een wettelijke opdracht hebt.

Het is juist dat we inzake reglementitis, verwijzend naar Europa, nog heel wat inspanningen moeten doen. We hebben de commissie-Berx opgericht om de vergunningsproblematiek uit te klaren. Het is natuurlijk nog ruimer. We moeten met de minister van Bestuurszaken stappen vooruit zetten. In de vorige legislatuur is een nulmeting gedaan. Nu weten we waar we naartoe moeten. We zullen inspanningen in die richting leveren. Vanuit mijn bevoegdheid voor Economie zal ik er alles aan doen om de rompslomp tegen 2014 fel te verminderen. Als minister van Landbouw heb ik al een en ander ondernomen. Ik hoop dat op andere vlakken voor alle ondernemingen ook te kunnen doen.

Mijnheer Bothuyne, het antwoord is 1 januari 2010. Dan gaat de waarborg voor de overbruggingskredieten van start. Wat betreft de inwerkingtreding van de win-winnening kan ik de bal terugkaatsen: dat is een bevoegdheid van de wetgever van deze commissie. We zijn zo goed als klaar daarmee. We moeten nog naar de Raad van State, na dertig dagen volgt dan een advies. Ik hoop dat het ontwerp van decreet hier dan met een ongelooflijke snelheid wordt goedgekeurd.

Mevrouw Fournier, we moeten ons eens buigen over de mensen die zich specialiseren in subsidies omdat dat soms de verkeerde weg op gaat. Ze halen subsidies binnen voor een percentage van dat subsidiebedrag. Dat percentage stijgt altijd maar. Als een groot deel van de subsidies gaat naar degene die de subsidies in orde gebracht heeft, dan zijn we een nieuwe tak binnen de vrije beroepen aan het ontwikkelen. Het kunnen ook consultancybureaus zijn. Dat is de subsidiologie. Dat is op zich wel interessant, maar daar dienen de subsidies niet voor. Ook bij het Agentschap Ondernemen komen dergelijke professionele subsidieaanvragers over de vloer. Zij maken de dossiers op en dienen de aanvraag in. We moeten alle aspecten daarvan eens in kaart brengen om de negatieve te kunnen wegwerken.

Mevrouw Turan, u had veel en terechte vragen. Ik heb in mijn vorig leven de eerste credit crunch van zeer nabij meegemaakt, maar dan langs de andere kant. Dat was bij de invoering van Basel 2. Toen waren sterke, correcte cijfers al essentieel om een goed beleid te kunnen voeren en bepaalde standpunten te onderbouwen of juist te weerleggen. Het Departement EWI heeft die oefening gedaan, dat is goed. U merkte een verschil op in de cijfers. De KeFiK-enquête waar u naar verwijst, is echter een subjectieve bevraging. De antwoorden zijn waardevol. Het Departement EWI was betrokken bij het gesprek. De studie die werd gepresenteerd op de rondetafel hield daar rekening mee. Iedereen kon zich daarin terugvinden. Ik haal dit aan omdat u daar specifiek naar vroeg.

Ik vind dat we moeten uitkijken naar de resultaten van de volgende enquête. Die zullen in januari bekend zijn. Dan kunnen we vergelijken.

We moeten de opvolgingsmonitoring over de kredietverstrekking uitwerken. Er is met het Departement EWI afgesproken om op 9 maart 2010 samen te komen zodat we een instrument kunnen ontwikkelen dat alle elementen bevat en dat geen aanleiding tot discussie kan geven. Ik denk dat dit een antwoord is op een eerste reeks van vragen die u hebt gesteld.

Een tweede reeks van vragen gaat over de banken zelf. We zijn na de rondetafel – en zelfs voor de rondetafel – in gesprek geweest met de Belgische Vereniging van Banken en Beursvennootschappen (BVB) – en we zijn dat nog – om te komen tot een aantal duidelijke en bijkomende afspraken. De gedragscode die ondertekend was door een aantal organisaties en

zich eigenlijk op federaal niveau situeert, wordt geactualiseerd en uitgebreid en wordt – wat mij betreft – met ons afgesloten. Dit wil niet zeggen dat het niet kan worden overgenomen op federaal niveau.

U hebt vragen gesteld over de kredietbemiddelaar en over hoe we met de banken omgaan. Ik ga ervan uit – en ik ben zeer voorzichtig – dat we de gesprekken tegen het eind van het jaar kunnen afronden. Men moet er zich zeer goed van bewust zijn dat er engagementen moeten worden genomen die steek houden. Mocht dat niet zo zijn, dan moeten we nadien misschien nog een versnelling hoger schakelen. Zoals de gesprekken nu lopen, ziet het er goed uit.

U hebt ook gisteren een aantal vragen gesteld over individuele banken, met name KBC. We hebben bij de eeuwigdurende lening en de ondersteuning die we aan KBC hebben gegeven, uitdrukkelijk in de afspraken laten opnemen dat we een monitoringcommissie of een investeringscommissie in het leven zouden roepen om op te volgen of die bank in het kader van de credit crunch ons de nodige informatie bezorgt en of we daar ook met hen kunnen over spreken. Ik heb zelf met de KBC rond de tafel gezeten om, in afwachting van de oprichting van die commissie, de informatie van hen te krijgen. De commissie is nu pas opgericht omdat er een aantal deskundigen waren die wat lang op zich hebben laten wachten. Enkele weken geleden is ze officieel opgericht en voor de eerste keer samengekomen, maar wij hebben vroeger al informatie gekregen van de bank.

Wij hebben ook de betrouwbaarheid van de informatie gegarandeerd, dat wil zeggen dat wij de resultaten van die bank niet zomaar op straat kunnen gooien. Maar het is voor ons wel belangrijk om te kunnen vaststellen of er structureel nieuwe tendenzen en engagementen zijn. We kunnen die monitoring meenemen.

Risico-inschatting en quotering zijn trouwens onderwerpen die momenteel worden besproken met de Belgische Vereniging van Banken en Beursvennootschappen. U vraagt of het niet mogelijk is om meer te weten te komen over de rating en over hoe dit wordt benaderd. Dit is heel belangrijk. Banken geven een bepaalde rating. Een bedrijf zit bijvoorbeeld in de groene zone. Op een bepaald moment kan het bedrijf in de oranje zone terecht komen. Als het in de rode zone terechtkomt, dan heeft het een probleem. De banken hebben hiervoor een bepaalde aanpak uitgewerkt. In de groene zone word je gevolgd door de bankdirecteur. In de oranje zone word je op een hoger niveau opgevolgd en in de rode zone wordt het dossier van heel nabij opgevolgd.

Voor mij is het belangrijk dat er beter wordt gecommuniceerd met de klant, namelijk de kmo. Er zijn heel wat ondernemingen die van de groene zone, in de oranje zone en zelfs in de rode zone zijn terecht gekomen. De bedrijven in de oranje zone zijn zeker nog te redden en kunnen de crisis overleven. Maar die bedrijven moeten nu bijkomende kredieten vragen. Door het feit dat ze in de oranje zone zitten, worden de risico's anders bekeken en krijgen ze andere en strengere voorwaarden. Om dit probleem op te lossen, is het zo belangrijk om de waarborgen op de overbruggingskredieten te geven omdat dit de banken iets sneller overbruggingskredieten doet geven aan de bedrijven in de oranje zone.

Ook de klanten moeten voor zichzelf de nodige conclusies – die hard kunnen zijn – durven te trekken. Als ze geen bijkomende kredieten meer krijgen, moeten ze niet zeggen dat het komt omdat de banken geen geld meer willen geven. Men kwalificeert de risico's anders omdat men in een andere schaal zit.

Dit alles wordt besproken en opgevolgd. Het is heel belangrijk om nagels met koppen te slaan in de gedragscode, maar ook daarbuiten.

U hebt ook vragen gesteld over feiten en cijfers die in het parlement kunnen worden bekeken, zodat er een beleid op kan worden gebouwd. Ten tweede waren er een aantal vragen en concrete voorstellen met betrekking tot de relatie met de banken. Ik kom daar later nog op terug bij de bespreking van de beleidsnota. Ik begrijp dat u heel wat vragen hebt over wat wanneer zal gebeuren. Het is belangrijk dat we zo snel mogelijk werken en dat we duidelijke

lijkheid geven over waar we staan en waar we mee bezig zijn. Als daar suggesties aan toegevoegd worden, wil ik die zeker meenemen.

Voor de gedragscode is de timing begin volgend jaar, voor de monitoring is dat 9 maart 2010. In de tussentijd zijn er heel wat gesprekken om tot een verduidelijking te komen van die relatie en die positie.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoorden.

Mevrouw de voorzitter, u stelde dat een fiscale lastenvermindering een stuk van het probleem zou oplossen. Voor bepaalde bedrijven is dat inderdaad zo, maar de micro-ondernemingen en de starters gaan daar dan weer uit vallen. Ik wil net heel veel aandacht vragen voor de micro-ondernemingen en de starters.

Mijnheer de minister-president, aan de hand van de informatie die u al van de banken hebt gekregen, hebt u de overbruggingskredieten opgebouwd. U ziet dus dat de juiste monitoring tot de juiste maatregelen kan leiden.

U bent nu in gesprek en zegt dat u open staat voor suggesties. Daarom zal ik u een samenvatting in zes puntjes geven van de oefening die ik heb gedaan. Eén: verfijning van het meetinstrument. Daar hebt u inderdaad de medewerking van zowel de ondernemingen als de banken voor nodig. Twee: de rating en de ratingcriteria van de banken. Daar kunt u misschien kijken naar het voorbeeld van Duitsland. KfW Bankengruppe 2007, dat is terug te vinden op de website. Drie: kredietverlening aan de micro-ondernemingen. Daar wil ik niet meteen spreken over een bank voor de Vlaamse kmo. Misschien wilt u dat wel doen, maar ik zou toch op zijn minst aandacht willen vragen voor de Vlaamse kmo bij onze banken.

Vier: motiveringsplicht van de banken, wat het de ondernemer, de micro-ondernemer, de zelfstandige en zelfs het grootste bedrijf mogelijk moet maken om een dossier op te bouwen en eventueel de leefbaarheid van hun eigen project in te schatten, en om daar de gepaste gevolgen aan te geven. Vijf: de hogere waarborgvragen van de banken, de dreigende kredietopzeggingen, de wil van sommige bedrijven om van bank te veranderen en, daaruit volgend, het probleem dat ze hun waarborg niet mogen meenemen. Dat is blijkbaar ook een structureel probleem. Ten zesde: de informatieverstrekking over uw Vlaamse maatregelen, in combinatie met de maatregelen van minister Lieten. Dat is een opdracht voor u, maar u bent daar al mee bezig, met roadshows en websites. Die maatregelen moeten doordringen tot bij de kleinste én de grootste.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb gisteren een vraag gesteld in verband met de kredietcommissie. Nu we heel voorzichtig kunnen beginnen spreken over een stabilisering op de financiële markten, is die eigenlijk toch wat laat begonnen.

Ik heb daar gisterenavond nog een vraag om uitleg over voorbereid, dus ik denk dat we daar later nog dieper kunnen op ingaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■